

RoskatPois! ja Kapyysi - SYKEN hankkeita roskaantumisen vähentämiseksi

Helena Dahlbo

Suomen ympäristökeskus SYKE

29.1.2019

S Y K E

RoskatPois!

Merenhoidon toimenpideohjelmaa tukeva hanke meriympäristön roskaantumisen lähteiden selvittämiseksi, tilan määrittämiseksi ja roskaantumisen vähentämiseksi

- Kartoitus mahdollisista roskaantumislähteistä
 - Vesiliikenne, Tieliikenne, Kalastus ja kalankasvatus, Rakentaminen, Jätehuolto
 - Trafi, Luke, SYKE
- Toimenpideohjelma roskaantumisen vähentämiseksi
- Meriroskahaaste
- Raportti valmistuu keväällä 2019
- Koordinointi SYKE/MK
- https://www.syke.fi/fi-FI/Tutkimus__kehittaminen/Tutkimus_ja_kehittamishankkeet/Hankkeet/RoskatPois

Meriroskahaaste (2018), palkitut:

- Paptic Oy puupohjainen pakkausmateriaali
- VTT:n PlastBug-tiimi, muovia syöviä mikrobeja kehittävä ja 7000 euroa
- Pidä Saaristo Siistinä ry:n Pysäytä jätemeri! -kampanja.

Joukkorahoituskampanja: CosmEthics-sovellus, Pidä Saaristo Siistinä ry ja Luonto-Liiton Itämerijaosto.

Jätetoimintojen roskaamispotentiaalin kartoitus

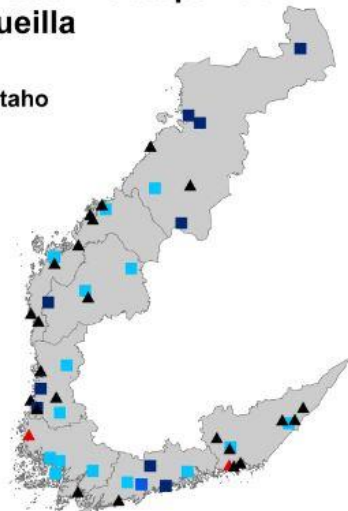
- Missä määrin erilaiset jätetoiminnot aiheuttavat roskaantumista?
- Kenttäkäynnit
 - 3 jätekeskusta, 1 lajitteluasema (kotitalouksille), 1 jäteperäisen polttoaineen valmistuslaitos, useita Rinki-pisteitä
 - Roskaantumisen visuaalinen havainnointi + toimijan haastattelu
- Valvojien haastattelut
 - Kenttäkäyntikohteiden valvojat
 - Rannikon ely-keskusten jätetoimintojen valvojat

Jätetoimipisteitä rannikon ely-keskusten alueilla

Vuonna 2016 toiminnassa olleet tavanomaisen jätteen kaatopaikat rannikon ELY-alueilla

Kaatopaikan ylläpitäjätaho

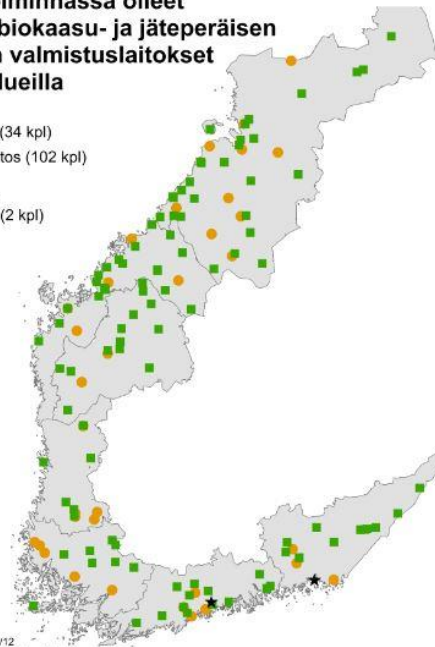
- Kunta (6 kpl)
- Kuntayhtymä (1 kpl)
- Jätehuoltoyritys (15 kpl)
- Muu julkinen (3 kpl)
- ▲ Teollisuus (28 kpl)
- ▲ Muu yksityinen (2 kpl)

©SYKE, ELY-keskukset
©Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
SYKE/Kirsi Merilehto, 25.5.2018

Vuonna 2016 toiminnassa olleet kompostointi-, biokaasu- ja jäteteräisen biopolttoaineen valmistuslaitokset rannikon ELY-alueilla

- Biokaasulaitos (34 kpl)
- Kompostointilaitos (102 kpl)
- ★ Jäteteräisen biopolttoaineen valmistuslaitos (2 kpl)

© SYKE, ELY-keskukset
© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
Lähteet: VAHTI-tietojärjestelmä, ELY-keskukset ja Itä-Suomen yliopiston biokaasulatoirekisteri
Kirsi Merilehto/SYKE 30.5.2018

Jätetoimipisteitä rannikon ely-keskusten alueilla

Rannikon ELY-alueiden
jäteperäisen polttoaineen
valmistuslaitokset vuonna 2016

© SYKE, ELY-keskukset
© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
Lähde: VAHTI-tietojärjestelmä
Kirsi Merilehto/SYKE 12.6.2018

Rannikon ELY-alueiden
jätteiden siirtokuormausasemat
vuonna 2016

© SYKE, ELY-keskukset
© Maanmittauslaitos lupa nro 7/MML/12
Lähde: VAHTI-tietojärjestelmä
Kirsi Merilehto/SYKE 7.6.2018

Valvojen haastattelujen tuloksia

- Organisen jätteen kaatopaikkasijoituksen rajoitusten myötä kaatopaikkojen roskaaminen selvästi vähentynyt, valituksia tulee harvoin
- Alueellisia eroja valvojen näkemyksissä jätetoiminnoista potentiaalisena roskaajana
 - Uudellamaalla ei pidetty merkittävänä
 - Muualla Suomessa pidettiin merkittävänä (ei niinkään meriroskan osalta), mutta lupamääräyksillä voidaan potentiaalia pienentää
- Poikkeustilanteet voivat aiheuttaa roskien leviämistä ympäristöön:
 - jätevoimalan ennakoimaton seisokki, jätteitä joudutaan varastoimaan suunniteltua enemmän ja varastot täyttyvät
 - Tulipalon sattuessa sammutusvettä ja sen mukana roskaa voidaan joutua päästämään viemäriin
 - Myrskyt alueilla missä kierrätyspolttoainetta varastoidaan
 - Suoja-aidan rikkoutuminen

Ehkäiseviä toimenpiteitä

- Toimintojen sijoittelu siten, että roskaavat toiminnot ovat alueen keskellä, jolloin roskien levitessäkin ne pysyvät alueella.
- Aidat riittävän korkeat jotta tuulen mukana lentoon lähtevä roska tarttuu aitaan. Aitoja, suojaseiniä tai muita rakenteita voi myös olla jätealueen sisällä.
 - Hienojakoinen pölymäinen aines esim. murskauksesta menee silti aitojen läpi, ja sen leviäminen tuleekin ehkäistä muilla keinoin.
- Urheiluseurat siivoavat jätealueiden ulkopuoliseen ympäristöön levinneet roskat riittävän usein.
- Jätetoimija siivoaa alueen sisäpuolta säännöllisesti.
- Jätteen siirtokuormaus tehdään hallissa.

KAPYYSI-hanke

<http://www.syke.fi/fi->

[FI/Ajankohtaista/Haamuverkkojen maara Suomen rannikkoalue\(48428\)](http://www.syke.fi/fi-Ajankohtaista/Haamuverkkojen_maara_Suomen_rannikkoalue(48428))

S Y K E

KAPYYSI - Kadonneet pyydykset Suomen merialueilla

- SYKE (koordinoi SYKE/MK) ja Suomen ammattikalastajaliitto (SAKL r.y.)
- Selvitetään haamuverkkojen määrää Suomen merialueilla
 - Haamuverkot - käyttäjältään karanneita tai hylättyjä verkkoja, trooleja tai muita havaspyydyksiä
 - Muoviroskaa, Jatkat ppytämistään, haittaavat kalastusta
- Testataan käytettävissä olevien verkkojen keräysmenetelmien soveltuvuutta Suomen oloihin
- Etsitään Suomen kalastussatamiin soveltuvat esikäsitteily- ja jätehuoltoratkaisut
- Kenttätyöt alkavat kesällä 2019